

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1996/13
KARAR NO : 1996/58

ÖZET: Belediyenin, kaçak su kullanıldığını ileri sürerek, işyerindeki suyu kesmesi ve bedelini tahsile ilişkin işleminin iptali istemiyle açılan davanın, adli yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Halil Önal

Davalı : Belediye Başkanlığı- CEYHAN

O L A Y :Davalı belediye encümen kararıyla, işyerinde kaçak su kullandığının tespit edildiğinden bahisle, davacının 6452 numaralı su sayacının çıkarılmasına, suyun kesilmesine ve geriye dönük olarak 8 yıllık su bedelinin 2 katı miktarında paranın tahsiline karar vermiştir.

Davacı, 9.4.1992 tarihinde adli yargı yerine başvurarak 8 yıl kaçak su kullanmadıklarının ve bu kadar su borçlarının bulunmadığının tespitine ve karar altına alınmasına, 6452 numaralı su sayacı ve tesisatı üzerindeki müdahalenin ve muarazanın men'ine ve suyun açılmasına karar verilmesi istemiyle dava açmıştır.

CEYHAN 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 28.2.1994 gün ve E.92/189 K.94/91 sayıyla, davanın kabulüne karar vermiş, temyiz edilen karar; Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 29.11.1994 gün ve 3273-10521 sayılı kararıyla; davalı idarenin eyleminin encümen kararına dayalı olması nedeniyle davanın idari yargı yerinin görevine girdiği gerekçesiyle mahkeme kararını bozmuş, bozma kararına uyan mahkeme, 15.3.1995 gün ve 42.133 sayıyla görevsizlik kararı vermiş, bu karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacı, 12.7.1995 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ADANA 1. İDARE MAHKEMESİ; 15.12.1995 gün ve 1203 sayıyla, davacı ile davalı idare arasında abonman sözleşmesine dayanan özel hukuku ilgilendiren anlaşmazlığın adli yargı yerinin görevine girdiği, adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmiş olduğundan, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi istemiyle Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş, adli ve idari yargı dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiş ve 26.1.1996 gün ve 21 sayıyla kayda alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr.Erol Alpar ve Ertuğrul Takanın katılmaları ile yaptığı 18.3.1996 günlü toplantıda, raportör Hâki

.../...

Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki yazılı düşünceleri doğrultusunda ki sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, belediye ile su abonesi arasında, su sarfiyatı ve bedelinden kaynaklanan anlaşmazlığın çözümlenmesi istemiyle açılmıştır.

1580 sayılı Belediye Kanununda, beldeye su getirilmesi ve buna ilişkin sorunların halli belediyelerin görevleri arasında sayılmaktadır. Aynı Kanununun 70. maddesinde bir kısım belediye hizmetleri, meclis kararına bağlanmış, bu maddenin 8. bendinde ise, "belediye vergi ve resimlerinin taalluk ettiği hususat haricinde, belediye dairesi tarafından ifa olunacak hizmetlere mukabil alınacak ücret tarifeleri"nin yapılması da belediye encümeninin görevleri arasında gösterilmiştir.

Anayasa'nın 73. maddesinde vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlerin kanunla konulacağı, değiştirileceği ve kaldırılacağı öngörülmektedir.

Bilindiği gibi belediyelerin, yapacağı hizmetler nedeniyle doğacak giderlerin karşılanmasında tarifeler yapma ve bu tarifeleri maliyet kâr esasına göre düzenleme yetkişi bulunmaktadır.

Bu şekilde günün değişen ekonomik koşullarına, maliyet ve kâr esasına göre tespit edilen tarifelerde yazılı ücretler Anayasa'nın öngördüğü biçimde kanunla konulması gereken vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler niteliğinde değildir.

Su bedelinin günün koşullarına uygun olarak belediyece yapılmış bir tarifeye göre bir abonman sözleşmesine dayalı olarak alınması, idareyle kişi arasında özel hukuk alanında bir alacak borç ilişkisinin (alım-satım) varlığının kabulünü gerektirmektedir.

Bu sözleşmeler, görülecek hizmetin tekel niteliği ve çok kimseye götürülme zorunluluğundan dolayı tip sözleşmeler biçiminde de olsa, kişinin bu sözleşmeye katılımı nedeniyle özel hukuk sözleşmesi niteliği taşımaktadırlar.

Bunun sonucu olarak bu hizmetin karşılığını teşkil eden ücretin ödenmemesi halinde tahsilatın 6183 sayılı Kanunun hükümlerine göre değil, özel hukuk kurallarına göre takip edilmesi gerçeği dahi, sözü edilen tarifelerden doğan anlaşmazlıklara ilişkin davaların görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olmasını gerektirmektedir.

Açıklanan nedenlerle, belediyenin su dağıtım hizmeti kapsamında aboneleri ile arasında meydana gelen davanın adli yargı yerinde görülmesi, Adana İdare Mahkemesinin 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca yaptığı başvurunun kabulüyle, Ceyhan 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Adana 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ceyhan 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 28.2.1994 günlü, E.92/189, K.94/91 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 18.3.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selçuk TÜZÜN

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Süleyman Sezen

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Bu kararın
yayını uygundur.

Başkan

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Ertuğrul Taka